

Innst. S. nr. 135

(2000-2001)

Innstilling fra utenrikskomiteen om økonomiske konsekvenser av formannskapet i komiteen som overvåker gjennomføringen av sanksjonene mot Irak

St.prp. nr. 42 (2000-2001)

Til Stortinget

Sammendrag

Utenriksministeren informerte 14. november 2000 Stortinget om Norges medlemskap i Sikkerhetsrådet. I denne forbindelse ble det redegjort for at medlemskapet ville få økonomiske konsekvenser, avhengig av hvilken sanksjonskomité Norge ville få ledelsen av.

Sikkerhetsrådet utpekte 4. januar 2001 Norges faste representant til De forente nasjoner til å inneha formannskapet i komiteen som overvåker gjennomføringen av sanksjonene mot Irak.

Formannskapet i sanksjonskomiteen innebærer først og fremst et ansvar for å legge forholdene til rette for at komiteen utfører sitt arbeid i henhold til Sikkerhetsrådets vedtak.

Komiteen skal kontrollere at sanksjonene overholdes og at inntektene fra irakisk olje-eksport nyttes slik Sikkerhetsrådet har bestemt, herunder til mat, medisiner og andre humanitære formål og rapporterer jevnlig til Sikkerhetsrådet om dette. I denne sammenheng vurderer komiteen også enkelte forslag til videre forenkling av olje-for-mat-programmet. I samarbeid med FN-sekretariatet kontrollerer komiteen Iraks import, eksport og betalingsoverføringer og behandler i denne sammenheng blant annet over 100 søknader om import til Irak pr. uke.

Formannskapet i sanksjonskomiteen vil kreve betydelig innsats og ressurser, både i Utenriksdepartementet og ved FN-delegasjonen i New York. For å kunne foreta en selvstendig vurdering av økonomiske og politiske forhold i Irak, herunder virkningene av sanksjonene på den humanitære situasjonen i landet, anses det også nødvendig å etablere en norsk ambassade i Bagdad.

Videre er det nødvendig med midler til kjøp av konsulentbistand særlig i forbindelse med vurderinger av import til Irak av varer som kan benyttes både til militære og sivile formål.

Totalt foreslår Regjeringen at Utenriksdepartementet tilføres 8 nye stillinger samt opprettelse av ambassade i Bagdad. I tillegg foreslås økte driftsmidler, bl.a. til dekning av utgifter i forbindelse med konsultasjoner med de øvrige medlemmene i sanksjonskomiteen og Irak, samt andre land i regionen.

Til dekning av utgifter som følge av formannskapet i sanksjonskomiteen foreslås bevilget 37 mill. kroner for 2001.

Norges medlemskap i Sikkerhetsrådet vil skape økte forventninger til norsk vilje og evne til å bidra direkte til FNs krisehåndtering, særlig når det gjelder fredsbevarende operasjoner. Mulighet til å gi slike bidrag vil også være viktig for at Norge kan spille en aktiv og konstruktiv rolle i Sikkerhetsrådets arbeid.

Det har så kort tid etter at Norge ble medlem av Sikkerhetsrådet ikke vært mulig å innhente en pålitelig oversikt over behovene for denne type frivillige bidrag. Regjeringen vil, når man har bedre oversikt over behovet, komme tilbake til dette i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett 2001.

I forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett 2001 vil Regjeringen fremme forslag om inndekningen som følge av tilleggsbevilgningene i forbindelse med Norges deltakelse i Sikkerhetsrådet i 2001.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Haakon Blankenborg, Kjell Engebretsen, Kirsti Kolle Grøndahl, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Tom Thoresen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Magne Bondevik og lederen Einar Steensnæs, fra Høyre, Jan Petersen og Siri Frost Sterri, fra Senterpartiet, Johan J. Jakobsen, fra Sosialistisk Ven-

streparti, Lisbet Rugtvedt, og fra Venstre, Lars Sponheim, har ingen merknader.

Representantene Dag Danielsen og Fridtjof Frank Gundersen mener at det er mange innenlandske behov, f.eks. i helse- og politisektoren, som bør prioriteres foran behovet for økte

bevilgninger til Utenriksdepartementet. Disse medlemmer går ut fra at Utenriksdepartementet kan løse sine tilleggsoppgaver i FN-systemet ved å foreta relativt kortvarige rokkeringer av eget erfarent personell fremfor å foreta nyansettelser. Disse medlemmer vil derfor stemme imot bevilgningsforslaget.

Komiteens tilråding

Komiteen har ikke øvrige merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
100		Utenriksdepartementet	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 327 292 000 til kr 340 792 000	13 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 3 697 000 til kr 9 697 000	6 000 000
101		Utenriksstasjonene	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 773 590 000 til kr 786 990 000	13 400 000
102		Særavtale i utenrikstjenesten	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 137 547 000 til kr 141 647 000	4 100 000

Oslo, i utenrikskomiteen, den 9. februar 2001

Einar Steensnæs
leder og ordfører

Haakon Blankenborg
sekretær